

הוראת תכ"ם:		ערבויות	
משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם - התקשרויות ורכישות		פרק משני:	ערבויות והצמדה
		תת פרק:	ערבויות
		מספר הוראה:	7.5.1.1
		מהדורה:	09
			תת מהדורה: 01

1. מבוא

- 1.1. הגשת ערבות על ידי ספק של משרד או מטעם מציע במסגרת מכרז, מהווה כלי לניהול ולצמצום הסיכונים הגלומים בהתקשרות עם הספק, או עם המציע במסגרת מכרז.
- 1.2. מטרת ההוראה
 - 1.2.1. להנחות את משרדי הממשלה ויחידות הסמך (להלן: "המשרד" או "המשרדים") בדבר קבלת וניהול ערבויות או הוראות קיזוז, כחלק מביצוע התקשרות עם ספק, ובמסגרת ההתנהלות מול מציעים בהליכים מכרזיים.
 - 1.3. ראה הגדרות הוראה זו ב**נספח א - הגדרות**.

2. הנחיות לביצוע

- 2.1. דרישת ערבות ונוסחה
 - 2.1.1. ועדת המכרזים תקבע במסגרת הוראות המכרז או הסכם ההתקשרות, כי הספק יעביר לידי המזמין ערבויות שיניחו את דעתה, בהתאם לשיקולים המפורטים בהוראה זו.
 - 2.1.2. הדרישה לערבות וגובהה ייקבעו על ידי ועדת המכרזים.
 - 2.1.3. סכום הערבות ייקבע בהתאם לשווי ההתקשרות או לאומדן ההתקשרות ובהתאם לשיעורים המפורטים בהוראה, ללא הכללת זכות ברירה, לרבות מס ערך מוסף.
 - 2.1.4. ערבות תתקבל מבנק בארץ, מבנק מחוץ לארץ או מחברת ביטוח (בכפוף לאמור בהוראה זו). ועדת המכרזים תהיה רשאית לדרוש סוג ערבות שאינו מהסוגים המנויים לעיל, רק באישור מראש ובכתב של סגן בכיר לחשב הכללי - ראש חטיבת המימון והאשראי.
- 2.2. נוסח כתב ערבות יהא בהתאם לאמור ב**טופס "כתב ערבות"**. אין לבצע שינויים בנוסח זה ללא קבלת אישור מראש ובכתב ממנהל מינהל הרכש הממשלתי ולמעט האמור בסעיף **2.3.1.8-2.3.4**.
- 2.3. סוגי ערבויות
 - 2.3.1. ערבות מכרז (ערבות הצעה)
 - 2.3.1.1. ועדת המכרזים תתחשב, בין היתר, בשיקולים הבאים בבואה לקבוע דרישה לערבות במסגרת מכרז:
 - 2.3.1.1.1. חשש מפני משיכת הצעה שהוגשה, לרבות לאחר הכרזה על מציע כמועמד לזכייה ובטרם הגשת ערבות ביצוע.
 - 2.3.1.1.2. השפעת חובת הגשת הערבות על כמות המציעים במכרז.
 - 2.3.1.1.3. ההשפעה הצפויה של גובה הערבות על הצעות המחיר של המציעים.
 - 2.3.1.1.4. שילוב עסקים זעירים, קטנים ובינוניים במסגרת מכרזי הממשלה, אשר יבוצע בהתאם להוראת תכ"ם, "שילוב עסקים זעירים קטנים ובינוניים במכרזים ממשלתיים", מס' **7.4.2.7**.
 - 2.3.1.1.5. שיקולים חברתיים רלוונטיים, במכרזים שנעשים בתחומים אלו.

ערביות והצמדה	פרק משני:	
ערביות	תת פרק:	
7.5.1.1	מספר הוראה:	
09	מהדורה:	
תת מהדורה: 01		

2.3.1.2. בהתקשרויות שבהן שווי ההתקשרות או אומדנה הוא עד 500,000 שקלים חדשים, ועדת המכרזים לא תדרוש ערבות מכרז, למעט מקרים חריגים ומנימוקים שיירשמו בפרוטוקול.

2.3.1.3. בהתקשרויות שבהן שווי ההתקשרות או אומדנה הוא מעל 500,000 שקלים חדשים, ועדת המכרזים תדרוש ערבות מכרז. עם זאת, ועדת המכרזים רשאית להחליט שלא לדרוש ערבות מכרז גם בהתקשרויות אלו. ככל שהוועדה תחליט כך, היא תעשה כן מנימוקים שיירשמו בפרוטוקול ותתחשב בין היתר בשיקולים המפורטים בסעיף [2.3.1.12-3.1.4](#).

2.3.1.4. ככל שבמסגרת ניתוח הסיכונים ועדת המכרזים סבורה כי יש לדרוש ערבות מכרז, כחלק מהמכרז, הוועדה תשקול אם לדרוש את הערבות כתנאי להשתתפות במכרז או כתנאי להשתתפות בשלב מסוים במכרז, כגון תנאי להשתתפות בשלב השני במכרז עם שלב מיון מוקדם (לפי תקנה 17ג [לתקנות חובת המכרזים. תשנ"ג-1993](#)).

2.3.1.5. גובה ערבות המכרז יצוין במסמכי המכרז כסכום כספי נקוב בשקלים חדשים. אין לדרוש ערבות אשר תחושב כשיעור מגובה ההצעה שתוגש (לעניין קבלת ערבויות מבנקים מחוץ לארץ, ראה סעיף [2.42.4](#) להלן).

2.3.1.6. ועדת המכרזים תכלול במסגרת מסמכי המכרז נוסח מחייב של ערבות המכרז, בהתאם לנוסח המפורט [בטופס "כתב ערבות"](#). הנוסח יכלול את כלל הפרטים הנדרשים, לרבות סכום הערבות ותאריכי תוקפה של הערבות, למעט שם הספק, פרטי הבנק/חברת הביטוח וחתימת הבנק/חברת הביטוח.

2.3.1.7. מסמכי המכרז יכללו הבהרה, לפיה לא תתקבל ערבות בנוסח שונה מהמפורט במסמכי המכרז. יחד עם זאת, ועדת המכרזים רשאית לקבוע במסמכי המכרז הוראה, לפיה היא תאפשר למציעים המעוניינים בכך להגיש לבדיקתה את ערבות המכרז לפני המועד האחרון להגשת הצעות.

2.3.1.8. ועדת המכרזים תאפשר המצאת המחאה במקום המצאת ערבות, בתנאי שתקופת הזמן עד בחירת הזוכה צפויה להיות קטנה מ-6 חודשים¹ ובלבד שהחלטה זו תנומק בפרוטוקול.

שיעור ערבות המכרז 2.3.1.9.

2.3.1.9.1. ערבות המכרז תהיה בשיעור של עד 2.5% מהיקף שווי ההתקשרות או אומדן ההתקשרות, בכפוף לשיקולים המפורטים בסעיף [2.3.1.12-3.1.4](#). במקרים חריגים ומנימוקים שיירשמו בפרוטוקול, ועדת המכרזים תאשר ערבות מכרז בשיעור שחורג מ-2.5%.

¹ בהתאם להוראות בנק ישראל, תוקפה של המחאה הוא חצי שנה מיום התאריך שצוין בה.

הוראת תכ"ם:		ערבויות	
משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות		פרק משני:	ערבויות והצמדה
		תת פרק:	ערבויות
		מספר הוראה:	7.5.1.1
		מהדורה:	09
			תת מהדורה: 01

2.3.1.10. תוקף ערבות המכרז

2.3.1.10.1. ועדת המכרזים תקבע במפורש, במסמך ערבות המכרז, את מועד

תום תוקף הערבות. מועד זה ייקבע, לכל הפחות, 30 יום לאחר המועד

המתוכנן לקבלת החלטה סופית אודות זוכה המכרז.

2.3.1.11. מרכז ועדת המכרזים יהיה אחראי על ניהול ערבות המכרז ושמירתה.

2.3.2. ערבות ביצוע

2.3.2.1. ועדת המכרזים תתחשב, בין היתר, בשיקולים הבאים בבואה לקבוע דרישה לערבות

ביצוע, במסגרת התקשרות:

2.3.2.1.1. ניתוח חלוקת הסיכונים בין המשרד לבין הספק, וכן מידת חשיפת

המשרד לסיכונים כתוצאה מהתנהלות הספק.

2.3.2.1.2. הרתעה מפני אי עמידה בהתחייבויות לפי חוזה ההתקשרות.

2.3.2.1.3. יכולת המשרד לקזז סכומים מתשלומים עתידיים שונים שהוא יהיה

חייב לספק.

2.3.2.1.4. דרישת בטוחה אחרת מהספק, שתסופק בהתחשב בנסיבות

ההתקשרות.

2.3.2.1.5. השפעה של ערבות הביצוע וגובהה על כמות המציעים, ועל יכולתם

של עסקים קטנים ובינוניים להשתתף בהליך - ככל שההתקשרות

מתבצעת בעקבות מכרז או הליך תחרותי אחר.

2.3.2.1.6. ההשפעה הצפויה של גובה הערבות על הצעות המחיר של המציעים.

2.3.2.2. בהתקשרויות שבהן שווי ההתקשרות או אומדנה הוא עד 250,000 שקלים חדשים,

תשקול ועדת המכרזים אם לדרוש ערבות ביצוע, בהתבסס על שיקולים רלוונטיים,

ובין היתר השיקולים המפורטים בסעיף [2.3.2.12-3-2.4](#). במקרה כאמור ועדת

המכרזים תשקול, במקרה הצורך, דרישת בטוחה אחרת לביצוע ההתקשרות

מהספק הזוכה, כחלק מתנאיה.

2.3.2.3. ככלל, בהתקשרויות שבהן שווי ההתקשרות או אומדנה הוא מעל 250,000 שקלים

חדשים, תקבע ועדת המכרזים כי הספק הזוכה יעביר ערבות ביצוע, כתנאי לחתימה

על חוזה ההתקשרות. עם זאת, ועדת המכרזים רשאית להחליט שלא לדרוש ערבות

ביצוע גם בהתקשרויות אלו. ככל שהוועדה תחליט כך, היא תעשה כן מנימוקים

שיירשמו בפרוטוקול ובהתחשב בשיקולים רלוונטיים, ובין היתר השיקולים

המפורטים בסעיף [2.3.2.12-3-2.4](#).

2.3.2.4. על אף האמור לעיל, בתחומי שמירה, ניקיון והסעדה, תקבע ועדת המכרזים ערבות

ביצוע בכל שווי התקשרות.

2.3.2.5. ככלל, ערבות הביצוע תחליף את ערבות המכרז, ככל שזו נדרשה.

הוראת תכ"ם:		ערבויות
פרק משני:	ערבויות והצמדה	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
תת פרק:	ערבויות	
מספר הוראה:	7.5.1.1	
מהדורה:	09	
תת מהדורה: 01		 החשב הכללי

2.3.2.6. החזרת ערבות המכרז תבצע בהתאם לאמור ב**הוראת תכ"ם "בחירת ספק זוכה"**.

7.4.3.6

2.3.2.7. שיעור ערבות הביצוע

2.3.2.7.1. ערבות הביצוע תהיה בשיעור של עד 5% משווי ההתקשרות.

2.3.2.7.2. ועדת המכרזים תהיה רשאית להגדיל את שיעור הערבות במקרים חריגים ומנימוקים שיירשמו בפרוטוקול.

2.3.2.8. שינוי שיעור הערבות במהלך תקופת ההתקשרות

2.3.2.8.1. ניתן לקבוע במסמכי המכרז הוראות בדבר שינוי שיעור ערבות הביצוע

לאורך תקופת ההתקשרות עם הספק. במסגרת ההחלטה לשינוי שיעור הערבות מכוח כללי המכרז, יש להתייחס בין היתר לשיקולים המפורטים בסעיף **2.3.2.12-3.2.4** לעיל.

2.3.2.8.2. במקרים חריגים בהם במסמכי המכרז אין התייחסות לעניין שינוי שיעור ערבות הביצוע, ועדת המכרזים תהא רשאית להפחית את שיעור הערבות, בין היתר מהשיקולים המפורטים בסעיף **2.3.2.12-3.2.4** לעיל ומנימוקים שיירשמו.

2.3.2.8.3. במכרז הכולל אבני דרך, ועדת המכרזים תהיה רשאית לקבוע במסמכי המכרז הוראות לשינוי סכום ערבות הביצוע, בהן תתייחס, בין היתר, לאבני הדרך שנקבעו במכרז, לסיכונים הכרוכים בהפחתת הערבות וליתרה הכספית של שווי ההתקשרות (תוך מתן תשומת לב לכך שהיתרה הכספית אינה משקפת בהכרח את הסיכון הגלום בעבודה ואת קצב התקדמותה, ועל כן תשקול הוועדה כל מקרה לגופו).

2.3.2.8.4. בכל התקשרות קיימת במכרז הכולל אבני דרך, אשר במסמכי המכרז שלה לא הייתה התייחסות לעניין שינוי סכום הערבות, וכן בהתקשרויות שאין בגינן התחייבויות כספיות, ועדת המכרזים תהא רשאית להפחית את גובה הערבות (בין היתר בהתאם לשיקולים המפורטים בסעיף **שגיאה! מקור ההפניה לא נמצא. 2.3.2.8.3**).

2.3.2.9. תוקף ערבות הביצוע

2.3.2.9.1. ערבות ביצוע תהיה בתוקף לאורך כל תקופת ההתקשרות ולפחות 30 ימים לאחר סיומה, אלא אם נקבע אחרת בהסכם ההתקשרות.

2.3.2.9.2. חשב המשרד יוודא אחת לרבעון את תקפות ערבות הביצוע, באמצעות דוח ערבויות כללי במערכת מרכב"ה.

פרק משני:	ערביות והצמדה
תת פרק:	ערביות
מספר הוראה:	7.5.1.1
מהדורה:	09 תת מהדורה: 01

2.3.2.10. ערבות ביצוע בהתקשרויות בתחומי שמירה, ניקיון והסעדה

2.3.2.10.1. ערבות ביצוע תידרש מקבלן שירות, כמשמעותו בחוק העסקת עובדים

על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996 (לרבות חברת כוח אדם),

בשיעור של 5% משווי ההתקשרות או אומדנה.

2.3.2.10.2. ועדת המכרזים תהיה רשאית להגדיל את שיעור הערבות עד לשיעור

של 10%, מנימוקים מיוחדים שיירשמו בפרוטוקול.

2.3.2.10.3. הערבות תהיה בתוקף לפחות 90 יום לאחר סיום ההתקשרות.

2.3.2.10.4. לעניין חילוט הערבות, יפעל המשרד בהתאם להוראות החוק להגברת

האכיפה של דיני העבודה, תשע"ב-2011 (להלן: "החוק") ובהתאם

להוראת תכ"ם. "הגנה על זכויות עובדים המועסקים על ידי קבלני

שירותים בתחומי השמירה, האבטחה והניקיון", מס' 7.3.9.2, בכל

מקרה של הפרת החוק על ידי קבלן שירות.

2.3.2.10.5. המשרד יוודא, בתדירות שלא תפחת מאחת לרבעון, את תקפותן של

כלל הערביות של חברות שמירה, ניקיון והסעדה, באמצעות שימוש

ברשימת הספקים הייעודית לכך במערכת מרכז"ה (ראה נספח ב -

בדיקת תוקף הערבות בהתקשרויות בתחומי שמירה, ניקיון והסעדה).

טרם החזרת הערבות לספק, יוודא חשב המשרד את סיום הליך

הביקורת אשר בוצע על ידי חטיבת הביקורת בחשב הכללי.

2.3.2.11. ערבות מקדמה

2.3.2.11.1. ספק שיהיה מעוניין כי המשרד יעביר לו מקדמות טרם תחילת העבודה

או מתן השירות, יעמיד ערבות בשיעור 100% מגובה המקדמה (להלן:

"ערבות מקדמה").

2.3.2.11.2. בסיום אספקת העבודה או מתן השירותים על ידי הספק, ועדת

המכרזים תשיב את ערבות המקדמה לספק.

2.3.2.11.3. החליטה ועדת המכרזים כי תחום העבודה או השירות הוא חברתי וכי

קיימות אל מול הספק בטוחות מספקות אחרות (דוגמת כתבי קיזוז

מהתקשרויות אחרות), רשאית ועדת המכרזים להפחית את ערבות

המקדמה.

2.3.2.11.4. תשלום מקדמה ללא קבלת ערבות מחייב אישור בכתב של החשב

הכללי.

2.3.3. ערביות במכרז מסגרת

2.3.3.1. במכרז מסגרת, תדרוש ועדת המכרזים ערבות מכלל ספקי מכרז המסגרת (להלן:

"ערבות מסגרת"). ועדת המכרזים רשאית שלא לדרוש ערבות מסגרת מנימוקים

שיירשמו בפרוטוקול.

ערבויות והצמדה	פרק משני:
ערבויות	תת פרק:
7.5.1.1	מספר הוראה:
09	מהדורה:
תת מהדורה: 01	

- 2.3.3.2. ערבות המסגרת תהיה בתוקף לכל אורך תקופת ההתקשרות.
- 2.3.3.3. במקרה שבו נדרשה ערבות מרכז, תחליף ערבות המסגרת את ערבות המרכז.
- 2.3.3.4. גובה ערבות המסגרת שיידרש מכל ספק יהיה בשיעור של עד 2.5% מהיקף שווי ההתקשרות הצפוי, ביחס לכל ספק.
- 2.3.3.5. ועדת המכרזים תהיה רשאית להגדיל את גובה ערבות המסגרת, במקרים חריגים ומנימוקים שיירשמו בפרוטוקול.
- 2.3.3.6. במקרה שבו זכה הספק בפנייה פרטנית, רשאית ועדת המכרזים לדרוש ערבות ביצוע, נוסף על ערבות המסגרת. ערבות זו תהיה בתוקף לכל אורך תקופת ההתקשרות ולפחות 30 יום לאחר סיומה, והכל בהתאם לתנאים המפורטים בסעיף 2.3.22-3.2.
- 2.3.3.7. הוראות סעיף שגיאה! מקור ההפניה לא נמצא. 2.3-2.8 יחולו גם על ערבויות במכרז מסגרת.
- 2.3.4. ערבות טיב
 - 2.3.4.1. בכל מקרה שבו קיימת דרישה לאחריות הספק על טובין, שירותים או מקרקעין, ועדת המכרזים תהיה רשאית לדרוש במסמכי המכרז הגשת ערבות (להלן: "ערבות טיב") מהספק הזוכה.
 - 2.3.4.2. ערבות טיב תחליף את ערבות הביצוע ותהיה בתוקף מתום תקופת ההתקשרות ועד לסיום תקופת האחריות, בהתאם לאמור במסמכי המכרז.
 - 2.3.4.3. גובה ערבות טיב יהיה עד 2% משווי ההתקשרות עם הספק. ועדת המכרזים תקבע את גובה ערבות הטיב בשים לב לסיכוני המשרד וחשיפתו בתקופת האחריות. הוועדה תהיה רשאית לשנות את גובה ערבות הטיב במקרים חריגים ומנימוקים שיירשמו בפרוטוקול.
- 2.4. ערבויות מבנק מחוץ לארץ - בעסקאות לרכישת טובין, שירותים או עבודות מחוץ לארץ
 - 2.4.1. ספק יוכל להגיש מכתב אשראי (ספקים) או ערבות בנקאית מבנקים בארץ או מבנקים מחוץ לארץ, על פי הנהלים ואמות המידה הבאים:
 - 2.4.1.1. מבנק בארץ – ערבות בהתאם להוראות המפורטות בהוראה זו.
 - 2.4.1.2. מבנק מחוץ לארץ – הספק ימציא "Irrevocable standBy Letter Of Credit" – מכתב אשראי (ספקים) מכל בנק בדירוג אשראי מינימאלי של A- עם תחזית חיובית או יציבה, על פי דירוג בינלאומי של חברת הדירוג S&P או Fitch, או בדירוג אשראי מינימאלי של A3 עם תחזית חיובית או יציבה, על פי דירוג בינלאומי של חברת הדירוג MOODY'S.
 - 2.4.1.3. הבנק ימציא גם הודעה רשמית אודות סמכויותיהם של החתומים על מכתב האשראי. האישור הסופי של הערבות יינתן על ידי החשב הכללי או על ידי סגן בכיר לחשב הכללי, מנהל חטיבת מימון ואשראי. החשב הכללי (או מי שמונה על ידו) רשאי לאשר

הוראת תכ"ם:		ערבויות	
משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות		פרק משני:	ערבויות והצמדה
		תת פרק:	ערבויות
		מספר הוראה:	7.5.1.1
		מהדורה:	09
			תת מהדורה: 01

מכתבי אשראי מבנקים אשר אינם עומדים בדירוג האשראי הבינלאומי שצוין בסעיף

[2.4.1.22.4.1.2](#), בהתאם למקרה.

2.4.2 מידע נוסף והסברים בנושא ניתן יהיה לקבל במחלקת החוב [בחטיבת המימון והאשראי](#) שבאגף החשב הכללי.

2.4.3 מסמכי מכרז שבו צפויות להיות מוגשות הצעות של ספקים אשר יגישו מכתב אשראי (ספקים) או ערבות בנקאית מבנקים מחוץ לארץ, כאמור בסעיף זה, יצינו במפורש את האפשרות להגשת מכתב אשראי (ספקים) ו/או ערבות בנקאית מבנקים מחוץ לארץ, לפי העניין.

2.5 ערבות מחברת ביטוח

2.5.1 ככלל, ועדת המכרזים תאפשר לספק להגיש ערבות מחברת ביטוח. במקרה בו ועדת המכרזים אינה מעוניינת לאפשר הגשת ערבות מחברת ביטוח, הוועדה תציין זאת במפורש במסמכי המכרז (יצוין כי הביטוי "ערבות בנקאית" משמעו מתן אפשרות להגשת ערבות מבנק בלבד).

2.5.2 ערבות מחברת ביטוח תתקבל מחברת ביטוח בארץ או מחברת ביטוח מחוץ לארץ, על פי הנהלים ואמות המידה הבאים:

2.5.2.1 חברת ביטוח שברשותה רישיון לעסוק בביטוח, או מ"מורשי לוידיס" על פי [חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים \(ביטוח\), תשמ"א-1981](#), ושמופיעה [בהודעה רשימת המבטחים בעלי רישיון לפעול בענף הביטוח למתן ערבויות](#).

2.5.2.2 מחברת ביטוח מחוץ לארץ – הספק ימציא "Irrevocable standBy Letter Of Credit" – מכתב אשראי (ספקים), מכל חברת ביטוח בדירוג אשראי מינימאלי של A- עם תחזית חיובית או יציבה, על פי דירוג בינלאומי של חברת הדירוג S&P או Fitch, או בדירוג אשראי מינימאלי של A3 עם תחזית חיובית או יציבה, על פי דירוג בינלאומי של חברת הדירוג MOODY'S.

2.5.3 ערבות מחברת הביטוח תהיה חתומה על ידי החברה עצמה ולא על ידי סוכן הביטוח מטעמה.

2.6 שמירת ערבות וניהולה

2.6.1 ניהול הערבות על כלל היבטיה יבוצע באמצעות מערכת מרכז"ה, במודול ייעודי 'ערבויות וביטוחים'.

2.6.2 ערבות הביצוע תופקד בידי חשב המשרד או בידי מי שהוסמך על ידו.

2.6.3 חשב המשרד (או מי שהוסמך על ידו) יהיה אחראי על ניהול הערבות, לרבות:

2.6.3.1 שמירת הערבות בהתאם להוראות השמירה על מסמכים כספיים (ראה [הוראת](#)

[תכ"ם, "חובת שמירת מסמכים כספיים בקופות ביטחון", מס' 15.2.0.1](#)).

2.6.3.2 ניהול הערבות וביצוע מעקב ובקרה על משכה, תוקפה, הארכה נדרשת והחזרתה

(לרבות בדיקת דירוג נותן הערבות בעת הארכה, כנדרש בסעיף [2.4.1.22.4.1.2](#)).

2.7 חילוט ערבות

2.7.1 ועדת המכרזים תהיה רשאית להחליט על חילוט **ערבות מכרז** חלקה או כולה, אם התקיים

אחד מאלה:

פרק משני:	ערביות והצמדה
תת פרק:	ערביות
מספר הוראה:	7.5.1.1
מהדורה:	09 תת מהדורה: 01

- 2.7.1.1. הספק נהג במהלך המכרז בעורמה, בתכסיסנות או בחוסר ניקיון כפיים.
- 2.7.1.2. הספק מסר לוועדת המכרזים מידע מטעה או מידע מהותי בלתי מדויק.
- 2.7.1.3. הספק חזר בו מההצעה שהגיש למכרז, לאחר שחלף המועד האחרון להגשת ההצעות במכרז.
- 2.7.1.4. לאחר שהספק נבחר כזוכה המכרז, הספק לא פעל לפי ההוראות הקבועות במכרז, שהן תנאי מוקדם ליצירת ההתקשרות (כגון: אי הגשת ערבות ביצוע, אי הגשת ביטוחים, ליקויים בהערכות מוקדמת של הספק לביצוע וכיו"ב, הכל לפי הקבוע במסמכי המכרז).
- 2.7.2. ועדת המכרזים תהיה רשאית להחליט על חילוט מלא או חלקי של ערבות ביצוע, ערבות טיב או ערבות מסגרת, במקרה בו לא עמד הספק בהתחייבויותיו בהתאם לחוזה ההתקשרות או בהתאם לתנאי המכרז. האמור לעיל יצוין בהתאם במסמכי ההתקשרות.
- 2.7.3. ועדת המכרזים לא תקבל החלטה בדבר חילוט ערבות, אלא לאחר שנתנה הזדמנות למציע או לספק, לפי העניין, להשמיע טענותיו בעל פה או בכתב.
- 2.7.4. בפניית הוועדה למציע או לספק, לפי העניין כאמור בסעיף [2.7.3-2.7](#), תציין הוועדה את מהות הטענות הנטענות כלפיו, בפירוט רב ככל האפשר, ותבהיר לו מפורשות כי נשקלת האפשרות לחלט את ערבותו, כולה או חלקה (במקרה בו מדובר בחילוט ערבות מכרז, תפרט הוועדה את העילה הרלוונטית מהעילות המפורטות בסעיף [2.7.1-2.7](#)).
- 2.7.5. פרק הזמן שיינתן למציע או לספק, לפי העניין, להכין עצמו להליך השימוע, יהיה פרק זמן סביר.
- 2.7.6. חילוט ערבות בהתקשרויות בתחומי שמירה, ניקיון והסעדה יבוצע כאמור בהתאם לאמור [בחוק להגברת האכיפה של דיני העבודה. תשע"ב-2011](#) (בסעיף זה: "החוק") ובהתאם [להוראת תכ"ם. "הגנה על זכויות עובדים המועסקים על ידי קבלני שירותים בתחומי השמירה, האבטחה והניקיון". מס' 7.3.9.2](#), בכל מקרה של הפרת החוק על ידי קבלן שירות.
- 2.7.7. בסיום הליך השימוע תקבל ועדת המכרזים את החלטתה בעניין. על החלטת הוועדה להיות מנומקת.
- 2.8. הוראת קיזוז בהתקשרויות ארוכות טווח בתחום השירותים החברתיים
- 2.8.1. ועדת המכרזים של משרד המבקש להתקשר בהתקשרות ארוכת טווח לביצוע עבודה בתחום השירותים החברתיים או לרכישת שירותים בתחום כאמור, תהיה רשאית להחליט כי הנסיבות מאפשרות הגשת הוראת קיזוז מטעם הספק הזוכה, כתחליף להגשת כתב ערבות ביצוע (להלן: "הוראת קיזוז"), בכפוף לתנאים והנהלים המתוארים להלן.
- 2.8.2. ככל שהוחלט על הגשת הוראת קיזוז, הוראה זו תמולא בהתאם [לטופס "הוראת קיזוז"](#), תיחתם על ידי מורשי החתימה מטעם הספק הזוכה, ותצורף כנספח לחוזה ההתקשרות.
- 2.8.3. המשרד יהיה רשאי לעכב תשלומים המגיעים לספק בגובה סכום הוראת הקיזוז שהתבקשה, כבר מהתשלום הראשון לו זכאי הספק ובכלל זה עבור שירות שבוצע על ידי הספק, אף בטרם הוגשה חשבונית בגינו. כמו כן, יהיה רשאי המשרד לקזז את הכספים המעוכבים כאמור, בכל

הוראת תכ"ם:		ערבוביות	
משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות		פרק משני:	ערבוביות והצמדה
		תת פרק:	ערבוביות
		מספר הוראה:	7.5.1.1
		מהדורה:	09
			תת מהדורה: 01

מצב בו היה ניתן לדרוש את חילוט ערבות הביצוע (ראה סעיף [2.72.7](#)), ככל שהמשרד היה דורש ערבות ביצוע.

2.8.4 הגשת הוראת קיזוז תיירש מהספק כתנאי לחתימת חוזה ההתקשרות.

2.8.5 הוראת הקיזוז תחול על סכום השווה לשיעור ערבות הביצוע שהייתה נדרשת, בהתאם לסעיף [2.3.2.72.3.2.7](#) לעיל.

2.8.6 במקרה שבו הספק ביקש לממש את האפשרות להגשת הוראת קיזוז כתחליף לכתב ערבות ביצוע, בהתקשרויות נשוא סעיף זה, חשב המשרד יבצע בדיקת איתנות פיננסית, אשר נועדה לבדוק את יכולתו של הספק לעמוד בפירעון חובותיו. בבדיקת האיתנות הפיננסית המשרד יבחן פרמטרים כגון: היחס בין נכסים והתחייבויות והיחס בין התחייבויות להון עצמי.

2.8.6.1 במקרה שבו הספק לא עמד בבדיקת האיתנות הפיננסית, לא ניתן יהיה להסתפק בהוראת קיזוז והספק יידרש להגיש ערבות ביצוע, לצורך חתימה על הסכם ההתקשרות.

2.8.7 בתום כל שנת התקשרות יבצע המשרד בדיקת איתנות פיננסית לספק, כאמור בסעיף [2.8.6](#) (להלן: "בדיקת איתנות פיננסית שנתית"). ככל שלא יעמוד הספק בבדיקת האיתנות הפיננסית השנתית, הספק יידרש להגיש ערבות ביצוע כתנאי להמשך ההתקשרות עמו. לאחר הגשת ערבות הביצוע כאמור, תבוטל הוראת הקיזוז שהגיש הספק.

2.8.8 ועדת המכרזים תכלול במסמכי המכרז התייחסות לנושאים הבאים:
2.8.8.1 סעיף המציין כי למציע שיזכה במכרז תהיה אפשרות להגיש הוראת קיזוז, כתנאי לחתימה על חוזה ההתקשרות וכתחליף לכתב ערבות ביצוע.

2.8.8.2 פירוט הדרישות בהן נדרש הספק לעמוד, לרבות בבדיקת האיתנות הפיננסית.

2.8.8.3 סעיף לפיו ספק שיימצא כי אינו איתן פיננסית, יידרש להגיש ערבות ביצוע לצורך החתימה על הסכם ההתקשרות, וכן אזכור כי במקרה זה לא ניתן יהיה להסתפק בהוראת קיזוז.

2.8.9 בחוזה ההתקשרות יצוין, כי ספק שלא יעמוד בבדיקת האיתנות הפיננסית השנתית, יידרש להגיש ערבות ביצוע כתנאי להמשך ההתקשרות עמו.

2.8.10 ככל שלא נדרש מימוש הוראת קיזוז, יועבר הסכום שעוכב לספק (כאמור בסעיף [2.8.32.8.3](#) לעיל) במועד שנקבע במסמכי המכרז כמועד פקיעת תוקף ערבות הביצוע.

2.8.11 הסגן הבכיר לחשב הכללי, מנהל חטיבת משרדים חברתיים, רשאי, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לפטור גוף מבדיקת איתנות פיננסית כתנאי להגשת הוראת קיזוז.

2.9 הוראת קיזוז בהתקשרות עם גוף סטטוטורי, חברה ממשלתית ומוסד להשכלה גבוהה

2.9.1 משרד ממשלתי המבקש להתקשר עם גוף סטטוטורי, חברה ממשלתית או מוסד להשכלה גבוהה שהמדינה משתתפת בתקציבו (להלן: "גוף ציבורי"), יהיה רשאי להחליף את הדרישה לכתב ערבות מכרז או לכתב ערבות ביצוע, בדרישה להוראת קיזוז.

הוראת תכ"ם:		ערבויות
משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם - התקשרויות ורכישות	פרק משני: תת פרק: מספר הוראה: מהדורה:	ערבויות והצמדה ערבויות 7.5.1.1 09
		תת מהדורה: 01

- 2.9.2 החליט משרד ממשלתי כאמור בסעיף [2.9.12.9.1](#), תמולא הוראת קיזוז בהתאם ל**טופס**, **"הוראת קיזוז"**, תיחתם על ידי הנציגים המוסמכים ועל ידי היועץ המשפטי של האגף הציבורי, ותצורף כנספח להסכם ההתקשרות הרלוונטי.
- 2.9.3 סכום הוראת הקיזוז ייקבע בהתאם לשיעורי הערבות שפורטו בסעיפים [2.3.1.92.3.1.9](#) ו- [2.3.2.72.3.2.7](#) לעיל.
- 2.9.4 לעניין מוסד להשכלה גבוהה, המשרד המבצע את ההתקשרות יהיה אחראי לוודא כי המוסד שעמו הוא מעוניין להתקשר, מופיע ברשימת המוסדות המתוקצבים על ידי המדינה. רשימה זו מתפרסמת על ידי הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה ועל ידי האגף להכשרת מורים במשרד החינוך (לגבי מכללות להוראה).
- 2.9.5 המשרד יהיה רשאי לעכב תשלומים לספק בגובה סכום הוראת הקיזוז שהתבקשה, כבר מהתשלום הראשון לו זכאי הספק, ובכלל זה עבור שירות שבוצע על ידי הספק, אף בטרם הוגשה חשבונית בגינו. כמו כן, יהיה רשאי המשרד לקזז את הכספים המעוכבים כאמור, בכל מצב בו היה ניתן לדרוש את חילוט ערבות הביצוע.
- 2.9.6 ככל שלא נדרש מימוש הוראת קיזוז, יועבר הסכום שעוכב לספק במועד שנקבע במסמכי המכרז כמועד פקיעת תוקף ערבות הביצוע, ככל שהמשרד היה דורש ערבות ביצוע.

3. מסמכים ישימים

- 3.1 [חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים \(ביטוח\), תשמ"א-1981.](#)
- 3.2 [חוק איגודי ערים, תשט"ו-1955.](#)
- 3.3 [חוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975.](#)
- 3.4 [חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, תשע"ב-2011.](#)
- 3.5 [תקנות חובת המכרזים, תשנ"ג-1993.](#)
- 3.6 [הוראת תכ"ם, "הגדרות בנושא התקשרויות ורכישות", מס' 7.1.1.1.](#)
- 3.7 [הוראת תכ"ם, "הגנה על זכויות עובדים המועסקים על ידי קבלני שירותים בתחומי השמירה, האבטחה והניקיון, מס' 7.3.9.2.](#)
- 3.8 [הוראת תכ"ם, "שילוב עסקים זעירים, קטנים ובינוניים במכרזים ממשלתיים", מס' 7.4.2.7.](#)
- 3.9 [הוראת תכ"ם, "בחירת ספק זוכה", 7.4.3.6.](#)
- 3.10 [הוראת תכ"ם, "חובת שמירת מסמכים כספיים בקופות ביטחון", מס' 15.2.0.1.](#)
- 3.11 [הוראת תכ"ם, "תשלום מקדמות", מס' 1.4.0.6.](#)
- 3.12 [הודעה, "רשימת המבטחים בעלי רישיון לפעול בענף הביטוח למתן ערבויות".](#)
- 3.13 [טופס "כתב ערבות".](#)
- 3.14 [טופס "הוראת קיזוז".](#)

4. נספחים

- 4.1 [נספח א - הגדרות.](#)

הוראת תכ"ם:		ערבויות
פרק משני:	ערבויות והצמדה	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
תת פרק:	ערבויות	
מספר הוראה:	7.5.1.1	
מהדורה:	09	
תת מהדורה:	01	

- 4.2. [נספח ב - בדיקת תוקף הערבות בהתקשרויות בתחומי שמירה, ניקיון והסעדה.](#)
- 4.3. [נספח ג - טבלת שינויים שבוצעו בהוראה.](#)

ערבויות והצמדה	פרק משני:
ערבויות	תת פרק:
7.5.1.1	מספר הוראה:
09	מהדורה:
תת מהדורה: 01	

נספח א

הגדרות

1. גוף סטטוטורי - גוף או תאגיד שהוקם על פי חוק, לרבות רשות מקומית. ניתן למצוא את רשימת הגופים הסטטוטוריים בדוחות הכספיים של ממשלת ישראל.
2. הוראת קיזוז - הסכמה בלתי מותנית של גוף המקבל תשלומים מהממשלה, לפיה רשאי חשב משרד לעכב או לקזז כל סכום מכל תשלום המגיע לאותו גוף מהממשלה, עד לתקרה שתקבע בכתב הקיזוז. זאת מבלי שהחשב הכללי יהיה חייב לנמק או לדרוש תחילה את סילוק הסכום האמור מאת הגוף. הוראת הקיזוז כוללת בנוסף התחייבות בלתי חוזרת של הגוף להחזרת כל סכום שייטבע, ככל שלא קיימים תשלומים מהם ניתן לקזז (ראה נוסח התחייבות ב**טופס**, "הוראת קיזוז").
3. הצעה - מענה לפניה לקבלת הצעות, בין במסגרת מכרז ובין במסגרת הליך תחרותי אחר.
4. התקשרות - הסכם שעליו חתומים המשרד והספק, המפרט את התנאים לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים.
5. התקשרות ארוכת טווח - התקשרות לתקופה שאינה פחותה משנתיים, כולל זכות הברירה.
6. חברה ממשלתית - חברה ממשלתית, לרבות חברת בת ממשלתית או חברה מעורבת כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975, או תאגיד אחר כאמור בסעיף 60 לחוק האמור. זאת בלבד שעם בעלי מניותיה של החברה המעורבת נמנים רק המדינה וגופים ציבוריים.
7. מכרז מסגרת - כמשמעותו בתקנה 17 לתח"ם.
8. מקדמה - תשלום חריג הניתן מראש עבור מילוי תנאי ההתקשרות על ידי המוטב, בטרם נתקבלה התמורה בגינם.
9. ספק חוץ - יצרן, ספק או יבואן של טובין מיובאים, או ספק של עבודה שאינה בארץ.
10. ערבות - ערבות מכרז, ערבות ביצוע, ערבות מסגרת או ערבות טיב, לפי העניין.
11. ערבות הצעה (או ערבות מכרז) - ערבות הנדרשת כתנאי להשתתפות במכרז. ערבות המכרז יכול שתידרש כתנאי להגשת הצעה או כתנאי להשתתפות בכל שלב משלבי המכרז, לרבות שלב בדיקת האיכות, שלב התיחור.
12. ערבות ביצוע - ערבות של ספק אשר נבחר לצורך ביצוע ההתקשרות.
13. ערבות מקדמה - ערבות אשר נועדה להגן על תשלום מקדמה ששולמה טרם קבלת השירות או הטובין, ומוגשת בנוסף לערבות ביצוע.
14. ערבות טיב - ערבות המחליפה את ערבות הביצוע ונועדה להבטיח את אחריות הספק לטובין שסיפק או לשירות שביצע. ערבות זו תהיה בתוקף עד לסיום תקופת האחריות של הספק.
15. ערבות מסגרת - ערבות שניתנת על ידי ספק מכרז מסגרת, לצורך הבטחת עמידת הספק בתנאי המכרז, לרבות השתתפות בפניות תחרותיות לקבלת הצעות שיתבצעו מעת לעת. במקרה שבו נדרשה ערבות מכרז, תחליף ערבות המסגרת את ערבות המכרז.

הוראת תכ"ם:		ערבויות
פרק משני:	ערבויות והצמדה	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
תת פרק:	ערבויות	
מספר הוראה:	7.5.1.1	
מהדורה:	09	
	תת מהדורה: 01	

16. פנייה פרטנית - פנייה לקבלת הצעות מכל ספקי מכרז המסגרת, המתבצעת מטעם ועדת המכרזים בדרך שנקבעה לכך במכרז המסגרת, ככל שנקבע.
17. רשות מקומית - עירייה, מועצה אזורית, מועצה מקומית או איגוד ערים כהגדרתו בחוק איגודי ערים, תשט"ו-1955.
18. שווי ההתקשרות (בהוראה זו) - סך כל התשלומים, לרבות מסים, הכלולים בהתקשרות ובכלל זה:
 18.1. כל תשלום שעל המשרד לשלם למי שהוא צד להתקשרות עם הגוף הציבורי ואשר על פי ההתקשרות על אותו צד להתקשרות להעבירו לאחר.
 18.2. אומדן סך התשלומים שכל צד שלישי ישלם, למי שהוא צד להתקשרות עם המשרד, מכוח ההתקשרות.
19. שירותים חברתיים - שירות חינוכי או שירות טיפולי אשר תכליתו הינה שיפור מצב האזרח מקבל השירות, ואשר לצורך מימושו נדרש קשר בין אישי בין נותן השירות לבין מקבלו, וכן שעיקר העלות בהפעלת השירות אינה מוטלת על הנהנה ממנו.
20. ראה הגדרות נוספות בהוראת תכ"ם, "הגדרות בנושא התקשרויות ורכישות", מס' 7.1.1.1.

הוראת תכ"ם:		ערבויות
פרק משני:	ערבויות והצמדה	משרד האוצר אגף החשב הכללי תכ"ם – התקשרויות ורכישות
תת פרק:	ערבויות	
מספר הוראה:	7.5.1.1	
מהדורה:	09	
תת מהדורה:	01	

נספח ב

בדיקת תוקף הערבות בהתקשרויות בתחומי שמירה, ניקיון והסעדה

הבדיקה תבוצע באמצעות יצירת דוח ערבויות כללי במערכת מרכב"ה (ILG/GUARANTEE_REP), תוך בחירת וריאנט (Shift+F5) "רשימת ספקים – חוק הגברת האכיפה".

ערביות והצמדה	פרק משני:
ערביות	תת פרק:
7.5.1.1	מספר הוראה:
09	מהדורה:
תת מהדורה: 01	

נספח ג

טבלת שינויים שבוצעו בהוראה

מהדורה חדשה	תאריך ביצוע עדכון	סעיף/ים מושפע/ים	תיאור עדכון / נימוקים
06	30.01.2017	כל ההוראה	עדכון מרבית סעיפי ההוראה
07	30.05.2018	שגיאה! מקור ההפניה לא נמצא. 2.9.22-9.2	עדכון טופס "הוראת קניזוז"
08	17.12.2018	שגיאה! מקור ההפניה לא נמצא. 2-5	עדכון ההנחיות בעניין ערביות מחברות ביטוח
09	20.01.2019	2.3.1.12-3.1.4 2.3.2.12-3.2.4	פירוט השיקולים לקביעת דרישה לערבות מכרז/ערבות ביצוע
		2.3.2.22-3.2.2 2.3.2.32-3.2.3	עדכון שווי ההתקשרויות
		שגיאה! מקור ההפניה לא נמצא. 2.3-2.8	עדכון הסעיף בנושא שינוי שיעור הערבות במהלך תקופת ההתקשרות
		2.8.12 (במהדורה הקודמת)	הסרת נושא הדיווח בהתקשרויות ארוכות טווח בתחום השירותים החברתיים
		מרבית סעיפי ההוראה	שינוי נוסחים ותצורה